

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Kélyben házhöz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét 5 és
 11 nap utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, május 10.

Szerbia és Oroszország.

Anglia a történelem tanúsága szerint hagyományos jóindulattal viseltetik Ausztria Magyarország iránt s mivel tudtuk, hogy Angliának az érdekei a Balkánon a mi monarkikiánk érdekeivel azonosok, mi is mindenkor kiváló súlyt helyeztünk az angolok barátságára.

A búr háború egész tartama alatt híven kitartottunk Anglia mellett, jóllehet érzelmeink irányja a búrok felé vonzott bennünket.

Az angolok legtekintélyesebb lapja, a Times most azzal hálálja meg ezt a barátságunkat, hogy komoly ábrázattal figyelmeztet bennünket Oroszország és Szerbiának ellenünk való fondorkodására. Baráti szeretettel adja tudtunkra, hogy Oroszország ismét valami nagy dologra készül a Balkánon, mert ime Szerbiával titkos szerződést kötött, melynek éle első sorban ellenünk irányul.

Az egyezmény pontjai állítólag ezek:

1. Szerbia kötelezi magát, hogy háború esetén az ordre de bataille-t Oroszországgal egyetértően állapítja meg.
2. Oroszország fentartja magának a jogot, hogy döntő befolyást gyakoroljon a szerb csapatok elosztására Szerbia északi részében, hol a hadműveletek alapja a Duna és a Száva lenének.
3. Mihelyt Oroszország megkezdí a mozgósítást, Szerbia köteles bizonyos körülmények

között szintén mozgósítani és harcba szállani, mihelyt erre az orosz fővezértől felszólítást kap.

4. Hogy mind a két esetben a késedelem lehetősége elkerültesék, Oroszország Szerbiát megfelelő anyagi segítséggel látja el.

5. Oroszország kezességet vállal a szerb királyság függetlenségeért és a szerb igényeket, kiváltképp az ipeki patriarkátus felállítására vonatkozó, addig is, amíg Törökország megtartja európai birtokait, támogatni fogja.

6. Törökország európai birtokainak felosztása esetén Szerbia területi megnagyobbítást kap a novibazári szandzsákban és Macedonia egy részét is megkapja.

Az első és harmadik pont szerint tehát itt formális katonai konvenczióról lenne szó. A másik pont bizonyítaná, hogy a katonai konvenczió éle ellenünk irányul. A negyedik pont a mellett tesz tanúságot, hogy az orosz kormány számot vetett Szerbia financiaiális bajaival és Sándor király szorult anyagi helyzetével. Az ötödik pont biztatás Szerbiának, hogy kezdjen ki velünk, mert Oroszország minden eshetőségre biztosította területi épségét s hogy a hatás teljes legyen, a hatodik pontban Macedoniát odaigéri Szerbiának, amiáltal Törökországnak és Bulgáriának ad okot a nyugtalankodásra.

A búr háború óta nem először történik most, hogy Anglia bizalmatlankodást és ellentétet akar szítani köztünk és Oroszország közt. Bizonyára nagyon rossz híreket küldhetett Kitchener tábornok Londonba s nagyon kényelmet-

lenül érezheti magát az angol Kinában, hogy az egész Balkán-kérdést ismét mozgálmomba akarja hozni Oroszország és Németország foglalkoztatása céljából.

Ezalatt pedig Németország és Oroszország kénye-kedve szerint végzi a maga dolgát, aminek a vége mégis csak az lesz, hogy ez a két hatalom a többiek rovására kiveszi majd a maga részét a kínai zsákmányból. Nem csoda tehát, hogy nagy szorultságában Anglia mindent elkövet arra, hogy Oroszország és Németország figyelmét Kináról legalább arra az időre elterelje, amíg a dél-afrikai háború bevégeztetvén, újból visszanyeri cselekvési szabadságát.

Ezt a célját pedig Anglia legkönnyebben azzal véli elérhetni, hogy újra előtérbe tolja a már-már feledésbe ment Balkán-kérdést.

Bizonyára nagyobb pénzáldozatoktól sem riadna vissza, hogy ezt a taktikai célját elérje. Fáradozása és reménykedése azonban hajótörést szenved azon a megegyezésen, mely Oroszország és Ausztria-Magyarország közt 1897-ben jött létre a Balkán-ügyeket illetőleg s a mely egyezménynek alapja a statusquo fentartására vonatkozó stipuláció. Ez a megegyezés bázisa Ausztria-Magyarország ezidőszerinti keleti politikájának és ez a politika ismételve nagy helyesléssel találkozott az osztrák s még inkább a magyar delegációban.

Ha tehát igaznak bizonyulna a Times eme híre, ez kétségtelenül csufos vereségét jelentené külügyi politikánknek.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A mozdonyvezető.

Irta: Hedentsjerna Alfréd.

A kis szárnyvasut mindössze tizenegy mértföld hosszú volt. Az egész vonalon három mozdonyvezető látta el a szolgálatot és a bevételek összege is igen szűk korlátok között mozgott. A vasut felügyelője maga is felgyűrt ujjakkal állt a szerény igényű közlekedési intézmény szolgálatában, míg a felesége provizónyereségre kesztyűk eladásával foglalkozott. Természetes tehát, hogy a vasut mozdonyvezetőinek sem volt valami busás jövedelmük.

A vonal közepe táján egy kis maláriás városka feküdt, ahová a legújabb divat minden évben csak egyszer látogatott el, még pedig elkésve. Ennek a kis helységnek egyik szűk utcájában állt az a sárgára meszelt kis házikó, amelynek apró, fehérfüggönyös ablakocskáiban zöldlevelű muskátli diszelgett és ahol Lindayl, a keskenyvágyánu vasut mozdonyvezetője lakott, kedvesarcsu, szép feleségével és kékszemű kis fiacskájával. Az asszony ott ült az ablakmélyedésben és kézimunkával foglalatoskodott, míg a hároméves Gusztli a varrógép mellett állt. Ha Lindayl megolajozta a gépet, a kis Gusztli figyelmesen nézegette, mit cselekszik anyja és kiterjesztve apró kacsóit, parancsolólag kiáltotta:

— Mehet!

Négy esztendeje volt immár annak, hogy Lindayl a házassálet pályájára robotott és négy évvel ezelőtt ő is elmondta az utolsó »mehet!-et a gondatlan legényéletnek. Kezdetben ügyvelbajjal ment a jószágokkal kevésbé terhelt vonat és bár hiányzott a rendszeres utirány és a szabályos menetrend, mégis előbbre gurult a nehéz pályán, mert a szerelem volt az a jelzőlámpa, a mely a vonalat biztató zöld fényével megvilágította.

Lindayl rokonai nagy oktalanságnak tartották azt, hogy felesapott mozdonyvezetőnek. A gimnáziumban ő volt a legjobb tanulók egyike és ha tovább folytatja tanulmányait, huszonöt esztendőskorában talán valami biztos és jövedelmező állásba juthatott volna. De Lindayl kissé mélyen tekintett a Blomwall Mária szemébe, aki egy nyugalmazott katonatisztnek volt egyetlen leánya és csak úgy segíthetett magán a legelőnyösebben, ha olyan álláshoz jut, amely bár kevés, de biztos jövedelmet biztosít a számára.

Ha künn a vonalon a kemény, hideg szél az arcába csapta a havat és ha egész teste megdermedt a mostoha időjárástól, hazatérve kedves otthonába, ismét övé volt a menyország tavasza. Felesége gömbölyű karjai olyan édesen ölelték át és a kis Gusztika göndör, szőke fejécskéjével olyan hízolgősen simult apja koblére.

Lindayl mindennap végigutazott a kis szárnyvasuton és estére mindig visszatért övéhez. Abban a boldog reményben szállt föl a moz-

donyára, hogy nemsokára ismét egy szabad napja lesz, amelyet otthon fog eltölteni s ilyenkor úgy örvendett az indító jelzésnek, mint a gyermek, mert ez közelebb hozta őt a várva-várt boldog órához.

Mindig elégedetten teljesítette szolgálatát és a boldogság sugárzott le arcáról. Egy reggel azonban meghökkenve tapasztalta az állomás főnöke, hogy a mozdonyvezető nem olyan vig, mint rendes körülmények között szokott lenni és hogy arcza halvány, sápadt, a szemei pedig beesettek.

— Mi baja van Lindayl? — kérdezte tőle résztvevően.

— Baj van, főnök ur. A kis fiam nagyon beteg és talán meg is hal.

Azzal felszállott a mozdonyára és a vonat elindult.

Egész héten át zivataros idő dühöngött. A fagy megdermesztette az erdő fáit és kemény jégréteg fűdte az apró patakokat. Kellemetlen, hideg szél fújt és az ember arczába csapta a szállingozó hópelyheket. A kis mozdony csak nagynehezen haladt előre a sikos vágányokon és a vonut mindegyik állomásra elkésve érkezett meg. A késések egyre nagyobbodtak és visszautaztában már-már attól tartott, hogy estére el sem éri az ő kis városkáját. Két órai késés után mégis berobotott az állomásra és lelkendezve ugrott le apró, játékszerű mozdonyáról. Kezébe vette kis kézi-táskáját és hazafelé akart indulni.

Külügyi kormányunknak ily mértékben való düpirozását azonban kizártnak tartjuk. Valóban szép is lenne, ha mi-alatt világpolitikai exkurzióra indulunk Kinába, itthon lábaink alól rántsák ki a gyékényt.

De mivelhogy a haraszt nem mozog, ha a szél nem fúj, igen kíváncsnak látszik, hogy külügyi kormányunk ezután még éberebb figyelemmel kísérrje Szerbia politikáját, nehogy az, ami ma csak eszmeként és vágyként él a szerb vezérek agyában, elnézésünk és közönyünk miatt előbb-utóbb mégis tényvé váljék.

Sz. S.

A búr háború vége?

Az angol-búr háborúak befejezése, a melyről hetek előtt álmodoztunk, úgy látszik, lekerült a napirendről. Az angol források meghódolási híreiből szó sem igaz. A búrok nemcsak hogy nem veszítették el hitüket ügyük sikerében, hanem teljes öntudatossággal folytatják védelmi s közbe-közbe támadó harcukat. Csodálatosképen még mindig jelentékeny haderővel bírnak, (30,000 körül) van fegyverük és lőszerük is elég. — Kitchener lord jelentéseit a számtalan puska, ágyú, töltény zsákmányolásáról, a fogságba ejtett búrok számáról, a sok meghódolt búrról, (agg, gyermek, asszony) az elfoglalt utolsó, legutolsó és legeslegutolsó Long Tomról, már Londonban is nevetik. Az angol lapok maguk beismerik, hogy a búrok helyzete korántsem oly reménytelen, mint hivatalosan jelentik, különben lehetetlen volna, hogy a fokgyarmati afrikanderek közül tömegesen csatlakozzanak hozzájuk. A »Morning Post« egyéb önkéntesekről is beszámol, midőn közli azt a brüsszeli táviratot, mely szerint 2500 hollandiai, német és francia önkéntes a német délafrikai gyarmaton át a búr táborba érkezett.

Salisbury lapja a »Standard« is az angol kormányra nagyon lehangoló értesülést vett Brüsszelből. E szerint Krüger és környezete meg van arról győződve, hogy lord Kitchener Milner

távoztása után nem fogja megújítani a béketárgyalásokat. Ismeri ugyanis az irányadó búr körök hangulatát és tudja, hogy Schalk-Burger alelnök azt az utasítást adta a búr tábornokoknak, hogy béketárgyalásokba csak a búr köztársaságok teljes függetlenségének elismerése mellett menjenek bele.

Egyik vicces angol diplomatától azt kérdezte német kollégája, hogy mit gondol; mikor lesz vége a háborúnak?

— Oh, már nem fog sokáig tartani, — felelte az angol s a német szemé elé tartotta az angol hadügyminisztérium statisztikai jelentését a Dél-Afrikában elesett katonákról s a sebesültekről. — Nézze kollega ur, összesen 63,498 emberre teszi a hivatalos jelentés a borzalmas arányú veszteséget. Képzelteti, mennyivel több. Magában áprilisban 3232 ember vesztett el. Az ujjain számíthatja ki, hogy ez a háború már sokáig nem tarthat.

Anglia ma holnap kénytelen beadni a kulcsot.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, május 11.

A folyosón ismét izgalom. **Tisza Kálmán**, az óvatos és zárkózott Tisza Kálmán a sajtó terére ment és a nyilatkozók sorába lépett. A bukott generálisból lett rokkant közvitéznek az *Egyetértésben* ma megjelent nyilatkozata elég szenzációs, mert kijelenti benne, hogy az összeférhetlenségi javaslatához való módosítását megteszi s ha nem fogadják el, a harmadik olvasásban ellene szavaz és levonja a konvencziát, melyet a pártkérdés reája ró. Ez legalább értelme a nagyon körmönfont nyilatkozatnak.

Most hát mindenki találgatja mi lesz ebből? Megáll-e? **Szell Kálmán** erősen áll a lábán, mi-féle lesz a Tisza módosítása, Szilágyi mit tesz és ha Tisza Kálmán kilép a szabadelvű pártból: *hányan mennek vele?* Némelyek szerint vagy tizen, mások szerint többen.

A szabadelvű párt kétszertendős válsága tehát eljutott a döntő pontra, a döntőre.

Szell Kálmán jelen volt a házban, de a miniszteri szobába zárkozott, ahol küldöttséget fogadott.

Szilágyi feltűnően borus arccezzal járt-kelt vagy ült a helyén.

Az ülés maga unalmas volt. Elfogadták a magyar-horvát tengerhajós társasággal kötött szerződést, az államvasuti átruházásokról szóló törvényjavaslatot a valutát és a tulkiadásokról szóló jelentéseket.

Elnök **Tallian Béla** 10 órakor nyitja meg az ülést.

A napirend első pontjához:

a Magyar-horvát hajóstársasággal kötött állami szerződés

részletes tárgyalásának

15. §-hoz

Major Ferencz szólal fel. Beszédében nem szándékszik hosszabban kiterjeszkedni a szabadhajózás fontosságára, mert hisz mindenki előtt tisztán áll a szabad hajózás fontossága. Ép azért a szakaszban a szóban forgó szabadhajózás érdekében módosítást nyújt be, mely szerint kimondatni kéri, hogy a társaság csak a saját hajóit használhassa.

Hegedüs Sándor miniszter felszólalása után a ház többsége elveti **Major Ferencz** módosítását s a szakaszt eredeti szövegében fogadja el.

A 19. §-nál:

Rátkay László: A szakaszból ezt a kitélt, hogy lehetőleg magyar embereket alkalmazzanak, oda kívánja módosítani, hogy a társaság kötelezve legyen tisztán magyarokat alkalmazni.

Hegedüs Sándor miniszter erre nézve adott megnyugtató válasza után a ház a szakaszt változatlanul elfogadja.

Az újabb adómentesség ellen.

A 27. §-nál

Lukács Gyula: A társaság adómentességét kifogásolja s ennek törlésére indítványt ad be.

Major Ferencz nem mulaszthatja el, hogy a szakasznál újlag is ne fejezze ki aggályait az adómentességre vonatkozólag. Csatlakozik a **Lukács Gyula** beadott indítványához, melyhez

— **Lindayl ur!** — kiáltott feléje az állomásfőnök.

— **Parancsoljon, főnök ur!**

— **Nagy bajban vagyunk.** A déli vonat a nagy hófúvás miatt a vonal másik részéről még most sem érkezett meg. Két mérföldnyire künn a nyílt pályán megakadt. Ötven munkás már ellátotta a havat s így a pálya megint szabadon áll. Csakhogy **Jensen** nem vezetheti a mozdonyt, mert a kegyetlen idő annyira elővette, hogy most súlyos beteg fekszik a lakásán. Nem marad más hátra, mint hogy maga menjen ki, **Lindayl ur.**

— **Mit? Most éjjel álljak megint szolgálatba? Nem tehetem főnök ur, mert jó magam is meg vagyok erőltetve és emberfölötti erővel nem rendelkezem.**

— **Tudom, tudom, Lindayl ur, hogy bizony ma kemény szolgálata volt, de a szabályzat mit sem szól a megerőltetés nagyságáról. Vagy talán oly gyenge, hogy képtelen lenne a vonatot minden veszély nélkül bevezetni?**

— **Annaira éppen nem, főnök ur, de a szegény kis fiam olyan beteg, hogy talán még ez éjjel meghal, ha ugyan még életben van.**

— **Nagyon sajnálom, kedves Lindayl, de nem segíthetek, mert erről sem rendelkezik a szabályzatunk. Utazik-e vagy nem?**

— **Mikor indulunk?**

— **Nyolczóra tizenötör!**

— **Carlsen, fűtsön be! Tíz perc múlva ismét itthon leszek.**

Lindayl lakása a szomorúság tanyája lett. A kis beteg verejtékes homlokára rátapadtak a

göndör, szőke hajfürtök és apró kacsoi görcsösen összeszorultak. Nehezen lélekzett és bágyadt szemének nézése olyan volt, mint a megsebzett öze.

Lindaylné halotthalványan ült a kis ágyacská mellett, könnyei kiapadtak már és ajkait összeszorította, mintha elakarta volna fojtani a zokogó fájdalom kitörését.

Mikor belépett a férje, akaratlanul is könnyelábadtak a szeméi és reszkető karjaival átölelte **Lindayl** nyakát. Keserves zokogás között, kétségbeesetten panaszkodott:

— **Meg... hall! Meghall! Csakhogy neki nem szabad meghalnia. Az orvos minden reményről lemondott már, de az Isten nem lehet olyan kegyetlen, hogy elvegye tőlünk egyetlen gyermekünket! Guszti, te egyetlen kincsem, nézd, itt van apa! Megjött és itthon marad az ő kedves, aranyos kis fiacskájánál. Hát nem ismered édes apádat?**

A házban égő arcon megrándultak az izmok, kinyíltak az apró kis szemecskék és fájdalmasan mosolyogva, vékony, elhaló hangon kérte az apját:

— **Apuskám, ülj le ide a Guszti ágyára!**

Lindayl ismét a mozdonyán állott és gépezetként zakatolt a rideg éjszakába. Már nem is emlékezett arra, hogy miként hagyta el beteg kis fiát és miként bontakozott ki kétségbeesett felesége karjaiból. Csak azt tudta, hogy a mozdonyán van és előre kell mennie. Merev tekintettel bámult ki az éjszakába, a hótakarta bérzetetőkire. A hóke a vágány szélére hánynya a havat és úgy tűnt föl előtte a pálya, mintha

fehér felhők közt haladna a mozdony. A szél élesen süvített és hideg borzongást érzett. Valami nehéz fájdalom dult a keblében. Az ő kis fiacskája ott künn fektüdjön a hideg földben, ott a hol nem környékezi jól eső meleg-ég, mélyen a fehér hóréteg alatt? ... Hát nem fogja hallani kedves gyagyogását? S ha bazarékezik, nem szalad elébe többé és nem fogja hallani örvendő üdvözlését:

— **Jó estét, édes apuskám!**

A vonat egyetlen utasa a legközelebbi állomáson leszált. Kövér, köpcös termetű férfi volt és hatalmas prémes téli bunda volt a vállára vetve. Szánnal jöttek ki elébe és a kocsi odaállott az első osztályú kupé elé, hogy urát lesegítse a kocsiról. **Lindayl** mindezt jól látta és halotta beszélgetésüket.

— **Hogy vannak otthon Péter? Mi?**

— **Minden rendben van uram.**

— **Feleségem és a gyermekek egészségesek?**

— **Igenis, nagyszerű uram.**

A mozdonyvezető nyilatást érzett a szíve körül. Ez az ember, azzal a nagy prémes bundával, boldog és gazdag volt. Kényelmesen hazahajtat és otthon a gyermekek és feleség örömtől repesve borulnak majd a nyakába, míg ő fáradtan és törődötten lép majd be reggel a lakásába, a hol egy halott gyermek ágya mellett kétségbeesetten tördeli kezét a szegény felesége.

A mozdony tovább zakatolt, a vonat tovább dübörgött. A végállomáshoz közeledtek.

ezt a módosítást kéri hozzá teldani, hogy: a társaság csak abban az esetben nyerjen adómentességet, ha jövedelme a 6%-ot túl nem haladja.

Batthyányi Tivadar gróf előadó és **Hegedüs** Sándor kereskedelmi miniszter megnyugtató válasza után a ház többsége a szakaszt változtatlanul elfogadja.

A 30. §-nál

Rátkay László: A Dog-társasággal kötött szerződésre vonatkozólag kér felvilágosítást.

A szakaszt elfogadják.

A 32. §-nál

Major Ferencz indítványozza, hogy a honpolgár szó helyett a magyar állampolgár kifejezés tétessék.

Hegedüs Sándor miniszter: Ez ellen kifogása nincs s a ház ily módosítással elfogadja a szakaszt.

Ezzel a javaslatot részleteiben is megszüntették.

Elnök jelenti, hogy a javaslat harmadszori olvasását a legközelebbi ülésre fogja napirendre keltetni.

Az Adria után a Magyar-Horvát.

Következik a napirend második pontja, a **Magyar-horvát hajóstársaság** parifentartási szerződésének tárgyalása.

Batthyány Tivadar gróf előadó röviden ismerteti a Magyar-horvát társaságnak az Adria tenger nyugati részén teljesítendő parifentartás iránt kötött állami szerződést.

Major Ferencz szava teszi itt a járatokat, melyek hivatva vannak különösen a személyforgalmat lebonyolítani. Erre nézve fontosnak tartja, hogy a budapest-fiumei vonal Velenczéig esetleg Pólaig meghosszabbíttassék, amiáltal a forgalom gyorsaságában egy teljes éjjelt nyer. Azt hiszi, erre nézve a miniszter fog találni módot ennek megvalósítására s erre nézve a szerződésben kikötött 16 évi időtartalmat meg fogja változtatni, az általa benyújtott határozati javaslat alapján olyképp, hogy a szerződésnek a járatokra vonatkozó pontja egy évi felmondással szoríttassék meg.

Lukács Gyula: Az olasz vasutakkal való összeköttetést ajánlotta a miniszter figyelmébe.

Hegedüs Sándor miniszter rövid reflektálása után a Ház elfogadja a törvényjavaslatot elveti Major hat. javaslatát.

*

Következik a napirend 3. pontja:

Ujabb rendelkezés folytán csak másnap indulhattak vissza.

A vihar elállt és a kietlen vidéken néma csöndesség honolt. Mintha nagy ünnepre készült volna a természet. Tiszta fehér hólepel takarta a mezőket és a kéklő ég karimájáról a nap gyöngye sugarai löveltek alá. A csillámzó hórétég apró színes szikrákat szórt a verőfényes levegőbe és a sötétzöld fenyőlombok hajladoztak a nagy teher alatt. A mozdony gyorsan robogott a nyílt pályán és Lindayl kihajolva nézett előre. Gyors egymásután tűntek fel az apró fehér házikók, a melyeknek lakói örömmel nézték az elhaladó vonatot.

Végre megérkeztek. Leszállt a mozdonyról és sietve távozott. Nem kérdezett senkit, hogy vannak otthon, maga akarta hallani a szomorú hírt, azokról az ajkáról, amelyeknek szavai egyttal vigasztalást és megnyugvást is csöpögtetnek a szívébe.

Az ablakokból feléje mosolyogtak a virágok, de mintha azt mondták volna:

— Meghalt a kis fiad. Gusztika halott!

Gyorsan végig futott a lépcsőkön és felrántotta az ajtót.

Felésege könnyek között mosolyogva elébe futott és a nyakába borult. A fehérpárnás kis ágyacskában ott ült a fiacskája. Kis botot tartott a kezében, a melynek végére valami vörös rongy volt kötve és gyermekies boldogsággal lengette kezében:

— Apuskám, me—het!

a magyar kir. államvasutak beruházási költsége.

Makfalvy Géza előadó röviden ismerteti a törvényjavaslatot s azt úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadásra ajánlja.

Fichler Győző kifogásolja azt a rendszert, amely most már egészen meghonosodott, hogy minden egyes beruházásnál tulkiadások vannak, melyre mindég utólag kérnek felhatalmazást. Egyebekben elfogadja a javaslatot.

Hegedüs Sándor miniszter bőven foglalkozik a javaslattal. Kimutatja a beruházási tulkiadások jogosultságát.

A ház elfogadja a törvényjavaslatot.

Szó nélkül fogadja el a ház azután a valutarendező bizottság jelentését, a póthitelt, tulkiadásokról szóló törvényjavaslatot, s folytatólag az állami számvéviszéknek a jelentését fogadták el.

Ülés vége 1 órakor.

Barnumék Nagyváradon.

Ugy beszéltek legtöbben a Barnum-féle czirkuszról Nagyváradra jövetele előtt, mint valami hallatlan nagy humbugról. Nem az. Nagygon megdölgölésre méltó vállalkozás ez, mely jellemző a modern idők szellemére.

Soha az ember nem volt még olyan kíváncsi, mint tegnap. Csak érteni kell hozzá, hogyan tüzeljék föl a kíváncsiságát s akkor nem sajnál semmiféle áldozatot, csak hogy ezt a kíváncsiságot kielégítse.

Tegnap is láttunk olyanokat a nézők sorában, a kik pl. még a színházat soha meg nem nézték s akiknek igazi áldozat volt az a néhány korona; meghozták az áldozatot s megnézték az amerikai milliomos csodáit, mert kíváncsiak voltak rá.

Nos, a kíváncsiság ki van elégitve, az élelmes amerikai zsebre tett egy csomó ezrest s mi gazdagabbak lettünk egy kis tanulsággal. Azzal, hogy ma az első nagy hatalom az emberek kíváncsiságát felkeltő reklám.

Mindez azonban nem volt elég Barnumék sikeréhez; a reklámhoz kell az is, hogy a hirdetéseknek legalább főbb vonásokban meg is feleljenek. S az amerikai ezt is megteszi. Kissé merész fantáziával hirdeti ugyan az u. n. madárfejű, meg a kutyaembert, de a többi megfelel a hirdetményeknek.

S a mi fő: mindenütt rend, a közönség iránti figyelem, pontosság, a lapok iránt messze-menő előzékenység. Ez is a reklámhoz tartozik, ha mindenki pontos embernek tud valakit.

Ezért hozta a Barnum-czirkusz Nagyváradot olyan lázba, a melyben tán sohasem hozta még semmi.

A csoda-telep felállítása.

A Barnum és Bailey látványosság tegnap megérkezéséről már részletesen írtunk.

Álmélkodást kelt az a pontosság, gyakorlatosság, amellyel a társaság minden tagja teljesíti kötelességét.

Már a kocsik a vasutól olyan egymásutánban érkeztek a baromvásár-térre, amint a sátrak felépítésénél az egyes szerszámokra, felszerelésekre szükségük volt, hogy a megérkezés első percétől úgy folyjon a munka, mint a karikacsapás.

Alig ért az első koci a kijelölt területre, már mérték a sátrak helyét, bámulatos ügyességgel verték a vasczölöpöket és állították fel a sátrakat, a melyek egymásután gyorsan emelkedtek a gyepek területén.

De az embereknek még Amerikában is enni kell. Ilyen nagy társulatnál és ilyen ki-

szabott idő mellett az étkezést sem lehet a véletlenre, vendéglőkre bízni.

A megérkezés után, a míg a sátrakat csinalták, óriási gőzfőzőkben készítették a tea és kávé reggelit s ugyanakkor egy külön sátorban terítették a 600 embernek. Tisztán, elegánsan, mint egy vendéglőben.

A sátrak készítésénél maga a tulajdonos **Bailey** is felügyelt.

A rendőrség kirendelt tagjai pontosan teljesítették nehéz feladatukat, s már korán reggel **Gerő** Ármin főkapitány és **Mezey** Mihály tűzoltó főparancsnok is megjelentek a látványosság területén.

A társulat sajtóirodával utazik, amelynek vezetője **Watkins** L. Harvey, a new-yorki Sund volt munkatársa. A helybeli hírlapírók ettől az igazán gavallér kollegától nyerték mindenre a legszívesebb felvilágosítást.

Mikor az utolsó koci beérkezett a vasutól, már állott a sátrak nagy része, felvolt állítva a villamos világítás vezetőke, melyre két dynamógépje van, 60 ilylámpa erővel berendezve egy külön kocsiban, teljes gépszeméllyel.

A területen kívül egész délelőtt óriási közönség.

Igazán alig tudja a néző, hogy a társulat mutatványait csodálja-e jobban, vagy a társulat szervezetét.

A délutáni előadás.

Már délelőtt 11 órakor özönlött a közönség a látványosság helyére. Az odavezető utcák tömve voltak néppel, köztük rengeteg idegen a közeli községekből, sőt még Kolozsvárról is sokan. A bérkocsisoknak jó napjuk volt. Kora délelőttől estig nem pihentek. Egyik-másik meg is jegyezte:

— Ejnye, ez túl tesz még egy lóversenyen is.

Eddig ugyanis a lóversenyek napjain voltak legkeresettebbek a bérkocsik.

Ezernyi és ezernyi nép áradat hömpölygött a sátrak körül s valósággal megostromolták a pénztárt, jól lehet már délelőtt rendőri védelem kellett a **Láng** József könyvkereskedésében is az előre jegyzett drágább belépti jegyek kiadásánál.

A praktikus amerikai szellem nyilatkozott meg abban, hogy a 60 kros jegyet nem a pénztáraknál, hanem 20 ember a nép között árulta.

A délutáni előadáson mintegy 13000 ember volt jelen az óriási sátorban, ahol az ülőhelyek bizony nem a legkényelmesebbek s inkább a könnyű szállításra vannak készítve.

Este.

Az esti előadás pontosan ugyanugy folyt le, mint a délutáni, azzal a különbséggel, hogy a mint csak egy gerenda is nélkülözhetlenné vált, azt rögtön felszedték s kocsira rakták, úgy hogy az első kocsiszállítmány már előadás közben megindult a vasúthoz. Mire az előadás véget ért, már a lovak is megindultak párosával s ezek a kishidon már az indóháztól visszatérő teherkocsi-lovakkal találkoztak.

És mindez a legnagyobb csendben és legnagyobb pontossággal. Így főzi le Amerika Európát.

Barnum csodái.

Erdekes epizódokban persze bővelkedett a nap; különösen a csoda emberek körül volt néha nagy derűtség.

A külön sátorban 50 fillér külön belépti díj védelme alá elhelyezett törpék, lábatlan ember, a lánc szaggató és társaik inkább csak

csodálatot keltettek, itt csak tyhü, meg aujaye járta. Másképp ment a nagy sátornál.

Volt egy mosolygós, bájos hölgy, aki azzal dicsekedett, hogy ha a kezébe vesz egy botot, azt ugyan ki nem csavarja a kezéből senki. Ez a henczegés nagyon bosszanthatott valami Göre Gábor féle alakot, mert lelökte a bekecsét, a markába köpött s azt mondta:

— Hadd lássuk!

Bizony ott maradt a bot a hölgy kezében, bárhogy erőlködött a bácsi. Mikor jól beleizzadt, abba hagyta a próbálgatást s végignézte az asszonyt is, a botot is.

— Ezt ugyan el nem venném feleségül, dörmögte, ő. m. a. f.

A nyulósőrű embernek is akadt bámulója bőven, különösen diákok. Az egyik fel is sóhajtott.

— X. tanár ur azt hiszi, a mi fülünk is így nyulik; ha sokáig tanít minket, szerződünk mi is Barnumhoz.

Nem tudjuk a tanár ur hallotta-e az elismerő hála szavait; annyi igaz, hogy sokan derültek a találó megjegyzésen.

A megsértett művészet gyult egyszer lángra a számoló mesterben.

Egy tizsoros összeadásra, amit öt másodperc alatt megfejtett, valaki azt mondta, hogy:

— Megcsinálom azt én is olyan hamar.

— Micsoda? pattant föl az érdemes művész. Megcsinálja? Na azt szeretném látni.

Azzal felirt neki hét sor számot s átadta a krétát.

— Tessék.

Mikor öt szorongós másodperc eltelt, a művész mosolyogni kezdett. Tíz másodperc múlva lenézölég fűtörészett s a végre felirt végösszeget szakértő szemmel megvizsgálva, diadalmasan kiáltott fel:

— Hibás!

Es nagy örömmel mutatta ki, hogy már a második jegy hibás. Tíz másodpercnyi munka után! Hallatlan lustaság!

Hanem azért beszüntette a számolást. Hálátlanak találta a publikumot s lesújtóan lenézte.

Mi pedig tovább nézegethettük a moszathaju hölgyet, a kis törpe leányt, az élő Kővérit és Soványit és hallgathattuk a zenélő bohócok kinos muzsikáját.

Ez is egyik Barnum-csoda: zenélő bohócok zene nélkül.

A művészek.

Legfőbb vonzerejét Barnumnak a művészei teszik. Valamennyi első a maga nemében.

Ezekről beszélni is fölösleges. A ki látta, annak fölösleges az ismételés, a ki nem látta, az a fekete betűkből úgy se tudja megítélni, miféle művészetet mutattak be itt Barnumék: olyat, amelyet ritkán lehet látni együtt.

Jó lovarnöje, kedves bohócza, vakmerő légtornásza van más társulatnak is; de együtt ennyi kiváló erő sehol. A tömeg maga imponál s még jobban imponál az a bámulatos pontosság, a melylyel a legmerészebb produkciókat is végrehajtják. Lowe Walter épp olyan biztosan bicikliz le a létráról, mint a mily bámulatos könnyedén repülnek az Alphonsok a lebegő trapézen egymás karjaiba karjaikkal vagy lábaikkal. Egyáltalán a légtornászat te-

rén olyasmiket produkáltak, ami fölülhaladja a képzeletet.

S a legmerészebb repülés olyan nyugodt, hogy egy cseppet sem látszik hajmeresztőnek, nem izgatja a nézőt, mint más cirikusokban.

A művészek után az állatvilág művészei is feltűnést keltettek: a pompásan idomított állatok.

Az elutazás.

Említettük, hogy az esti előadás alkalmával már megkezdtek a sátrak szétbontását. Mikor a közönség eloszlott, egyszerre neki fogtak a teljes csomagoláshoz.

Kigyulladtak a fáklyák s azok fénye mellett épp oly nyugodtan és gyorsan ment az összecsomagolás, mint a hogy reggel pár óra alatt állott a sátorlábort. Megindult a kocsik hosszú sora a N.-Körözs-utczán és a Fő-utczán át a Bömer-térre s éjjélkor már csak a feltört járdák hirdették, hogy Barnumék Nagyváradon jártak.

No meg az a sok Barnum-ánziksz-kártya, a melyet az élelmes yankce előadás közben árultatott s a melyet ezerszáma továbbit ma a posta.

Megemlítendő, még pedig dicséréttel, hogy a különben is jó zenekar mind a két előadást a Himnusszal fejezte be s hogy a társulat alkalmazottai, ha kegyetlenül törve is, de mind beszéltek magyarul.

A milliók titka.

Volt alkalmunk a társulat egyik alkalmazottjával beszélgetni s persze szóba jött az evés kérdést is. Laikusok azt hiszik, hogy minden erőművésznek és művésznőnek sovány extrakosztion kell koplalnia; megkérdeztük hát az alkalmazottól:

— Ki állítja össze az ezeknek megfelelő étlapot és ételadagokat?

— Senki, volt a válasz. Mindenki annyit eszik, a mennyit akar. *De ha csak egy darabka kenyeret otthagya: pénzbürséget fizet.*

A ki ilyen elveket követ, az aztán lehet is milliomos.

A „Turul” czipőgyár ügye.

A lapok hosszabb közleményeket hoztak a szegedi kereskedelmi és iparkamara feljelentése alapján, hogy a nagy állami kedvezményekben részesített temesvári „Turul” czipőgyár módlingi készítményeket csempészett be s azokat honi készítmények gyanánt hozta forgalomba.

A dolog megérdemelt szenzációt keltett s a kereskedelmi miniszter érdeklődését is felkeltette.

Ez az eset is mutatja, hogy a kormány nem kellő ellenőrzéssel jár el az állami kedvezményeket élvező vállalatokkal szemben.

A Turul czipőgyárnál, ha nem is olyan kijátszások, mint híresztelték, de mindenesetre kifogás alá első dolgok történtek.

A Bud. Tud. távirata nyomán alább közöljük a szépítést, de ez éppen nem elég arra, hogy megnyugtatóan szolgáljon.

A „Bud. Tud.” sugalmazott távirata a következő:

A temesvári czipőgyár raktára részére Mödlingből érkezett czipő szállítmány ügyében, mint illetékes helyről közlik, Hegedüs Sándor miniszter még tegnap táviratilag elrendelte a vizsgálatot, s jelentéstételre hívta fel a szegedi ipar és kereskedelmi kamarát arra nézve, hogy az illető gyár vezetője mennyire tett eleget az államnak tett kötelezettségeinek.

Ez ügyben a temesvári iparkamara és az iparfelügyelő is tett már jelentést, melyből ki-

tűnik, hogy a gyár minden feltételnek eleget tett, melyeket az első évre elvállalt, 1,200,000 korona van már befektetve; a munkások száma 110. ezek közt magyar 108. kész czipőt idáig a gyár forgalomba nem hozott, mert munkás ki-képzéssel van elfoglalva.

Február 4-ike óta van forgalomban a gyár, mely idő alatt 30,000 korona értékű félkész áru került ki, de néhány hét múlva már nagy készlete lesz.

Ez a tényállás.

A miniszter már március hó 29-én nyert jelentést a gyár állapotáról, s állami segélye csak akkor lett folyósítva, a mikor munkásainak száma 100 tett ki.

Egyáltalán nem felel meg ama híresztelés, mintha a temesvári czipőgyárnak kizárólagos gyártási joga volna.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fe 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Május 12. Népművelési egyesület gyűlése.

Május 14. A biharmegyei gazdasági egyesület ülése d. e. 10 órakor.

Május 18. Jogász-majális.

* A király mozgófényképe. a Ludovika-akadémia tegnapielőtti fényes zászlószenteléséről Nyíry Sándor ezredes engedelmével az Uránia-színház művezetője: Zitzkovszky Béla rendkívül sikerült kinematogram-felvételeket csinált. Mindkét fölvétel a király képe méltósággal válik ki a fényes sokadalomból. Az első mozgófénykép azt a jelenetet ábrázolja, amint Nyíry Sándor ezredes Mária Augusta főhercegnőtől átveszi a zászlót, beszédet intéz az akadémia növendékeihez és végül átadja a zászlót a zászlótartónak. Még az is rajta van ezen az első képen, mikor az új zászló alatt fölvonulnak az Akadémia növendékei. A második kinematogram azt a jelenetet ábrázolja, mikor József főherceg intéz beszédet a királyhoz. Rajta van ezen a képen az egész tábornoki kar, az összes miniszterek és az a mozgalmas kép, mikor csákokat magasra emelve, éljenezve ünneplik a tábornokok a magyar királyt. A mozgófényképek felhasználására vonatkozólag két terve van a színház igazgatóságának. A budapesti életről szándékozik a színház új darabot iratni, amelynek ezek a képek is alkotó részei lennének, vagy pedig a katonai életről a színházhoz benyújtott tervezetbe veszi be az új kinematogramokat. Mindenesetre nyereség, hogy megörökítette a színház az első magyar katonai Akadémiának zászlószentelését, amivel megalapította egy mozgó történelmi muzeumnak kezdetét.

* Uj prépost. A király ő felsége a Szent Mihályról nevezett hatvani javadalmas prépostságot Odray Coelestin kinevezett hatvani plebánusnak adományozta.

* Brutális gondnok. Szentesen a csütörtöki városi közgyűlésen botrányos esetről rántotta le a leplet egy városi képviselő interpellációja. Mészáros István szegény menházi gondnok a kezelésére bízott menházban veresre veri a bennlakó szegényeket. Az interpelláló bemutatott a közgyűlésen egy 70 éves öreg embert, a kinek testét tenyérynnyi kék foltok borították, melyek a gondnok ütlegeitől származtak. A közgyűlés vizsgálatot rendelt el, mely már eddig is oly súlyos vádakot állapított meg, hogy a gondnok ellen feljelentést tettek a bíróságnál.

* **Vegyes felülvizsgálat.** Nagyváradi városának sorozó termében tegnap délelőtt *Beóthy László* dr. elnöke alatt vegyes katonai felülvizsgálat volt, melyen úgy az előállított apák keresetképtelenségét, valamint az előállított hadkötelesek fegyveres szolgálatra való alkalmatlanságát a legtöbb esetben kimondták. A felülvizsgálat már fél tíz órakor véget ért.

* **Adó negyed.** A Nagyváradi városi adóhivatalnál most vannak folyamatban a második évnegyedi adófizetések. Már eddig is tekintélyes összeg folyt be a befizetésekből. Május hó 15-ig kamat nélkül szedhetik az évnegyedi adót, 15-ike után azonban már a második negyedre is kamatot huznak. Jó lesz tehát az érdekelteknek mielőbb eszközölni a befizetéseket.

* **Flammarion új időszámítása.** Az évek követik egymást, de nem hasonlítanak egymáshoz. Az új év mindig különbözik a régivel, a mennyiben a 365 nap mindegyike helyet változtat. Így a január 1-je, mely a múlt évben keddre esett, 12 hónappal később már csütörtökre esik stb. Innen van, hogy a kalendáriumokat mindig változtatni kell. Ezen a bajon akar segíteni Flammarion, a híres csillagász az új rendszerű időszámításával, melyet a „Revue”-ban hosszasan ismertet. Ez új időszámítás állítólag teljesen a természetes időt követi és 3000 év alatt csak egy napot differál.

* **Teljes napfogyatkozás.** A napokban, május 18-án teljes napfogyatkozás lesz, a mely azonban Európában nem lesz látható. Az érdekes természeti tűnemény megfigyelésére számos tudományos expedíciót szerveznek, mert a tökéletes elsötétülés aránylag sokáig fog tartani, a melyet különösen Délafrikában, Indiában, a Szunda szigetekben és Polynesiában lehet majd megfigyelni. Délután 3 óra 58 perczkor éri el a hold árnyéka a nap peremét és a napfogyatkozás teljessége 6:5 perczig lesz látható. Az angolok Mauritius szigetén és Padangban állítottak fel megfigyelő állomásokat, a francia csillagászok pedig Réunion-szigetén és Szumatrán, a holland tudósok pedig Holland-Indián figyelik meg a nap eltűnését. A megfigyeléseknél a főszínt a tökéletes elsötétülésre fektetik, mert még eddig nem sikerült néhány percz alatt a teljesen sötét nap-korongot pontosan megfigyelni.

* **Megfelelő közgyűlési határozat.** Tudomás szerint a közgyűlés megsemmisítette a tanácsnak a főkapitány indítványára hozott azon határozatát, hogy *Somogyi Károly* szingizgató a rendőrök és tűzoltóknak, a színházban tartott ügyeleteit némileg díjazza. A közgyűlés ezen határozata ellen, mint értesülünk a minisztériumhoz felebbez a főkapitány először azért mert a szolgálat a tisztviselőkre azon kívül, hogy igen nyűgös és felelősségteljes, még magán kiadásokat is von maga után s mert a díjazás szabályrendeleten alapszik. — Hogy a felebbezésnek lesz-e sikere nem tudjuk. Mindenesetre legjobban örülnének annak a rendőrségi tisztviselők.

* **A Maros titka.** A múlt év december havában Jankovics György pénzügyi fővizsgáló Dobráról elindult, hogy a szilvacefrét kifőző kis üstökösöket ellenőrizze. Jankovics ez időtől fogva nem tért vissza többet állomáshelyére. Néhány napi távolléte után, miután társai is hiába keresték, megindult a nyomozás az eltűnt Jankovics után, de minthogy az eltűnés semmi gyanus körülménnyel nem volt összefüggésben, a nyomozás azzal fejeződött be, hogy az illető megszökött s valószínűleg átment Rámániába. Enapokban történt, Godinesd község közelében a pásztorfiúk a Marosban, a melynek vize most leadadt, egy teli zsákot pillantottak meg, melyekre kövek voltak erősítve. A gyermekek előbb maguk akarták partra vonszolni a zsákot, de mert nem bírtak vele, egy Gröcse Nika nevű emberi hivatka segítségével, aki éppen arra haladt. A mint a zsákot kihúzták és ki-

bontották, abban egy pénzügyi ruhába öltözött holttestet találtak. A megrémült Gröcse azonnal jelentést tett az előjárásának, mely nyomban értesítette a csendőrséget is, mely a helyszínen megjelenván, megállapította, hogy a zsákban talált holttest az eltűnt Jankovics György pénzügyi fővizsgáló holtteste, a kit előbb meggyilkoltak s azután zsákba kötve dobta a Marosba. A dévai törvényszék vizsgálóbírója és a kir. ügyész tegnap értek a helyszínre, hogy a hivatalos vizsgálatot megkezdjék. Az eddigi adatok szerint a gyilkosság elkövetésével Bojucza Juon és Bojucza Ávrám godinesdi lakosok vannak gyanúsítva, mert ezeknél a gyilkosság idején tényleg megfordult Jankovics s azóta nem is látta őt senki. A két ember már fogva van, de valószínű, hogy bűntársak is vannak, ennél fogva a vizsgálat tovább folyik.

* **Az alsó garasoshid életveszélyes.** A Körösön levő alsó garasos (ugynevezett Nemzeti) hid az utóbbi időben annyira megingott, hogy valószínűleg félve lépnek rá azok, akiknek utjuk keresztül visz rajta. A tegnapi Barnum-előadás alkalmával például a sok járókelőtől annyira ingott, akárcsak a budapesti lánchíd. Felhívjuk e körülményre az illető hatóság figyelmét, nehogy akkor segítsenek a rozoga, életveszélyes alkotáson, mikor már késő lesz.

* **Megégett gyermekek.** Hiving József József bresztováci lakos e hó 7-én reggel feleségével a szántóföldre ment dolgozni. Három gyermeke a 10 éves Mari, a 7 éves Miklós és az 5 éves Lizi maguk maradtak odahaza a ház felügyelete végett. Délután az idősebb leánynak eszébe jutott, hogy kukoriczát pattogtat. Hamarosan tüzet raktak a fészer alatt s a lobogó tüzet a két kisebb gyermek körülállta: az idősebb leány pedig rostával a kezében a tűz fölé pattogatta a kukoriczát. A gyermekek figyelmét teljesen lekötötte a pattogó kukoricza, úgy hogy nem vették észre, hogy a kis Lizi ruhája a pattogó tüztől meggyulladt. A kis leány már teljesen lángban állott, a mikor a nagyobb leány észrevette és a kis fiú testvérével elakarták oltani a tüzet, de e közben az ő ruhájuk is meggyulladt. A megrémült gyermekek ijedten futkostak ide-oda az udvaron s a magukról letépett ruhadarabot dobálták szét az udvaron. Egy ilyen ruhafoszálánytól meggyulladt az udvaron összerakott szalma is, a minek a tüzet észrevették az utcán is s a befutó emberek először az égett gyermekek ruháit eloltották, s mire ezeket biztos helyre helyezték a szalmától kigyulladt a háztető s az egész ház leégett. A legkisebb gyermek még a ház oltása közben meghalt, a másik kettő oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy tegnap reggelre ezek is kiszenvetk. Mire Hiving és felesége hazaérkeztek, már csak a leégett házat s az összeégett gyermekeket találták. A hatóság a szülőket fogja felelősségre vonni a gondatlanságért.

* **A tűzerkapitány halála.** A Temesvárról jött reggeli személyvonattal utazott Budapestre Penza Illés tűzerkapitány. A vonat megérkezése után bement a nyugati pályaudvar toaletszobájába a hol megmosakodott. Sokáig maradt benn a szobában, a mi fel tűnt a felügyelő asszonynak. Benyitott és ott szörnyű látvány tárult elé. A kapitány levetkezve a mosdó asztal előtt, a földön feküdt, nagy vértócsában. Az asszony lármájára az állomási főnökség személyzete sietett a kapitány segítségére, de akkor már nem volt benne élet. Később megjelent a helyszínen a rendőrség és katonai hatóság vizsgálóbizottsága, a mely megállapította, hogy a tűzerkapitány halálát erős orr- és szájr vérzés okozta. Már mikor a vonatról leszállt, megeredt az orra vére és ezért ment be a toaletszobába. Penza Illés a második tűzerezred nyugalmazott kapitánya. Mindössze csak 53 éves volt. Holttestét a hadbíró beszállította a XVI. számú helyőrségi kórház hullaházába.

* **Téli idő Oroszországban.** Pétervárról jelentik, hogy ott május 7-én és 8-án erősen havazott. A városnak egészen téli képe van. A zord idő miatt a nagy tavaszi katonai szemlést nem lehetett megtartani.

* **Vérengző vendégek.** Véres eset történt e napokban Liptómege Bodafalva községében, a hol Schengon Mór odaváló korcsmárost több vendége megtámadta s miután sikerült elmenekülnie, családján állottak bosszút. A véres eset előidézői Kubina János, Kulis Antal, Lyulyik Antal és Lestyin András bodafalvai lakosok voltak. Szerdán este Schengon Mór korcsmájában mulattak. A korcsmáros tudva, hogy nincs pénzüke, este 9 órakor felszólította őket, hogy távozzanak, mert zárni akar. A vendégek azonban nem mozdultak, hanem még pálinkát kértek, a minek a kiszolgáltatását azonban Schengon megtagadta. A négy ittas ember ekkor megtámadta a korcsmárost, kinek segélykiáltásaira befutott annak neje, egy 18 éves fia és 17 éves leánya. A fiu azonnal a támadóra vetette magát és sikerült is Kubina kezéből egy kést kicsavarni, mialatt apja kimenekült a korcsmából, hogy segítséget hívjon az utcáról. Mire azonban visszatért, a fiatal Schengon több sebből vérzve a földön hevert. Ugyancsak összeszúrkálták Schengon feleségét és leányát is, kik a fiatal Schengont védelmezték. A vérengzők elmenekültek. A fiatal Schengon oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy másnap meghalt. Az anyának és leányának sérülései súlyosak, de nem életveszélyesek. A csendőrség elfogta a vérengzőket.

* **Orosz-osztrák háború.** Az osztrák-orosz határon egy osztrák csendőr összeveszett orosz társával, akinek a lova átjött az osztrák határra. Az osztrák lelőtte az orosz, aki halva rogyott össze.

* **A zsidó ügyvédek Oroszországban.** A varsói „Slovo” jelenti, hogy az új orosz ügyvédi szabályzat szerint ezentúl a jogtanárok és a jogi természetű funkciókat végző hivatalnokok is gyakorolhatják az ügyvédséget. A zsidó ügyvédek számát az összes ügyvédek számának 10 százalékára korlátozták.

IRODALOM.

A vértanu szelleme. Történi regény a Dioklezián-féle üldözés korából. Irta Filó Károly. Kiadja a Szent István-Társulat. Családi Regénytár X—XI—XII. kötet. Egy-egy kötet ára diszes vászonkötésben 1 kor.

Wieseman Fabiola-jának nagy sikerei óta az űs-kereszténységnek drámai jelenetekben s megmaradó eseményekben gazdag korát kedvvel keresik föl modern regényírók; ma pedig Sienkiewicz Quo vadis? regényével ugyszólván az egész művelt világ érdeklődését az űs-kereszténységre irányította.

Ez általános érdeklődés közepette örömmel jelezzük, hogy akadt egy fiatal magyar író is, aki nagy ambícióval, komoly tanulmány után s nem közönséges tehetséggel nagyszabásu regényt írt az űs-kereszténység utolsó korszakáról, melyet a Szent István-Társulat a Családi Regénytárban most bocsátott a nyilvánosság elé.

Némileg merészség volt a fiatal írótól, nemcsak hogy ugyanazt a kort választotta regénye tárgyául, melyben Fabiola megható története lejátszódik, hanem még inkább, hogy ő is *szent Agnét* tette regényes története középpontjává. Félni lehetett, hogy a Wieseman megható elbeszélésének csak halvány s ezért vizsztatetszést keltő másolata lesz e regény. De nem így történt. A fiatal író nem kopirozott, csak tanulni járt, de fölfogása, mesészővése, az egész tárgy földolgozása nem kontármásolás, hanem eredeti, önálló mű. S örömmel mondhatjuk, hogy szép, élvezetes, tanulságos, valódi tehetség figyelmet keltő alkotása. Különbözik lényegesen a Fabiolától, melyben az elbeszélő történet mellékzézerepet játszik az űs-kereszténység küzdelmeinek s főleg a katakombák misztériumainak megvilágítására; míg *Filó* Károly regényében egy bonyolulttakkal átszőtt érde-

kes történet jelenetei játszódnak le szemeink előtt drámai gyorsasággal. Különbözik a Quo vadis?-től is, melyben a zseniális lengyel író a részletek mesteri, tulpazar festésével elbűvöli, de nem egyhelyütt ki is fűrésztja az olvasót. A *vértanu szellemében* az események folytonos egymásutánja, mintegy gyorsan egymást követő mozgó fényképek, köti le érdeklődésünket. Természetesen, távol áll ez a kezdő író, kinek első önálló munkája e regény. Wieseman mély theologiajától s finom stílusától, Sienkiewicz archeológiai tudásától, remekül festő és jellemző művészetétől: de mégis képes volt oly művet alkotni, melyet Wieseman és Sienkiewicz után is érdeklő olvasóknak. Ezenél nagyobb dicsőreket Filó Károly regényéről nem mondhatnánk.

Midőn a fiatal író szívből üdvözljük, azt kívánjuk neki, hogy ez a szép siker legyen biztatója s tanuljon tovább, hogy minél több hasonló művel gazdagíthassa a magyar elbeszélő irodalmat.

A nagy közönségnek pedig melegen ajánljuk e szép történeti regényt. Sőt nem csak a nagy közönségnek, hanem az érettebb ifjúságnak is. Mert *A vértanu szellemét*, épp úgy mint a *Fabiolát*, minden érettebb ifju élvezettel és tanulással olvashatja: nincs ebben semmi, ami az ifju lelkiületét károsan érinthetné. Minden ifjúsági könyvtár bátran beszerezheti e regényt, sőt az iskolai év végén ennél szebb jutalomkönyvet érettebb fiuknak és lányoknak egy könnyen nem is adhatnának szülőik és tanítók. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában: Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Igazságszolgáltatás.

A Timon-Ágai sajtópör. A budapesti törvényszék mára, e hó 11-ére tűzte ki annak a sajtópörnek a tárgyalását, amelyet dr. Timon Ákos egyetemi tanár és neje indítottak dr. Ágai Adolf, a »Borsszem Jankó« szerkesztője ellen. Ez alkalommal azonban nem tartatják meg a tárgyalást, miután dr. Ágai ágyban fekvő beteg.

Véres párbaj. Hirlapi polemiából kifolyólag a múlt évi szeptember 19-én *Latinovics* Ernő volt országgyűlési képviselő és dr. *Farkasházy-Fischer* Zsigmond ügyvéd és hirlapíróval párbajt vívott. A segédek harmincz lépés távolságra állították fel a feleket a katonai lövöldében. Latinovics azonban nem használta fegyverét, mert dr. Farkasházy golyója a jobb karjába fűródött és erre kiejtette kezéből a pisztolyt. A törvényszék dr. *Szabó* Géza bíró elnöklésével, ma vonta felelősségre a párbalyozókat, a kiknek Latinovics részéről gróf Szapáry Pál és Posztóczky Iván, a másik félnek pedig Gáspár Arthur hirlapíró és dr. Háberfeld Marcell voltak segédek. Miután a bíróság megállapította a tényállást, dr. Farkasházy-Fischer Zsigmondot három heti, Latinovicsot egy heti államfogházra ítélte. Az előbbinél súlyosítónak vették, hogy ő volt kihívó és párbajért már máskor is megbüntették.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR

Szombat: A bor (előszőr.)
Vasárnap: d. u. Csipke Rózsika
este: A bor.

A bor főpróbája ma fél 9-kor tartatik meg, melyre a lapok képviselőit és a színügyi bizottság tagjait szívesen látja Somogyi Károly igazgató.

Rostand, a *Cyrano de Bergerac* és az *Aiglon* hírneves szerzője, a ki utóbbi időben sokat betegeskedett, mint párisi lapokban olvastuk teljesen jól érzi magát és jelenleg két új színdarabon dolgozik. Az egyiknek címe *Theatre*, melyet a Sarah Bernhard színházában fognak előadni. A főszerepet természetesen maga Sarah Bernhard fogja játszani. A másik darab, melynek címe *Maison de Amants*, a *Comédi Française* részére készül.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 202.

Idénybérlet 194 sz.

Nagyváradon, szombaton, 1901. május 11-én

A B O R.

Falusi történet.

S Z E M E L Y E K :

Baracs Imre — — — — —	Pintér Imre
Baracs Matyi öcsese — — — —	Erdélyi Miklós
Baracs Imréné Szunyogh Juli	E. Kovács Mariska
Özv. Szunyoghné — — — — —	Tóváry Anna
Szunyogh Rozi, a Juli huga — —	Szohner Olga
Mihály, a Juli nagybátyja — — —	Bognár János
Eszter, özvegyasszony — — — —	P. Szép Olga
Göre Gábor bíró — — — — —	Füredi József
Göre Gáborné — — — — —	Benkő Jolán
Durbints Pál, esküdt — — — — —	Bérczi Gyula

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Körzék 1 frt 20 kr. Tálalás 1 frt. Értékelés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 óráig 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap vasárnap, május 12-én

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

Cs ipke Rózsika.

Tündérvjáték.

este 7 órakor, rendes helyárrakkal

A B O R.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

92.

Hanna szemeit mind gyakrabban sértette az endorai boszorkány alakja. Hozzá volt szokva, hogy fontosabb toltette kérdéseknek eldöntésénél lássa s beletörődött az elkerülhetetlenbe. De az utóbbi napokban meg kellett, hogy élje minden ily ok nélkül, legkevesebb tekintettel ellenmondására bejelentés nélkül belépett úrnője szentélyébe, zárt ajtó mögött óráig conferáltak. Kétszer eltűnt. Midőn ismétlődött, nem tudott elmentállni a kísértésnek s kopogtatott Sibilla ajtaján.

Kedvetlenül vissza lett utasítva. Elmentet a boszorkány meghajította magát Hanna előtt és csókot dobott felé. Örömeiben magán kívül volt, végig tánczolt a lépcsőn, idegen nyelven énekelt, az ajtónál megegyeszer visszafordult s fűgét mutatott felé.

Sibilla szobájának bemenete ismét nyitva volt, de Hanna nem látszott létezni számára. Ez mindenképp igyekezett a figyelmét magára vonni, de hasztalan.

Szegény Hanna, kevés időnk volt reád gondolni. A leírt jelenet utolsó tagja volt egy hosszú

láncznak. Hogy vérezhetett szíved midőn egy pár órával később utazó táskával kezdedben urnód elé léptél ki mindened volt s éles hangon így szóltál:

— Isten áldja kisasszony, nem időzhetem tovább e házban. —

Sibilla álomból ébredt.

— Mit mondasz Hanna? —

— Engedje meg, hogy távozzam. Nem tartom ki tovább. Ez nem az öreg Hannának való. Meghalnék, ha még tovább kellene nézmem. Meg fogja bánni kisasszony, mikor már későn lesz. Isten vele.

Sibilla halotthalvány lett. Előbb hallgatott, azután karját Hanna nyaka körül fonva, könyvekben tört ki.

— Sir kisasszony? Én is! Jöjjön velem. Hagyjunk el mindent s keressünk egy elrejtett helyet.

Sibilla fejét rázta.

— Még most nem Hanna, még nem! Még nincs itt az időm. De követni foglak. Mondd meg hova méssz, hogy felkeresselek. Pénzre is van szükséged. Lásd ez arany tekercset és még ezt és ezt!

Íróasztalának fiókjában kutatva, mindent felhalmozott mit csak talált.

— Nem kisasszony, egy fillért sem, mondá Hanna — hisz pénzzel elhalmozott. Lakhelyemet tudatni fogom s ha hozzám jön, mindég lesz számára hely és pénz. Addig Isten önnel szegény kisasszony!

Sibilla merev tekintettel nézett rána.

— Hanna, ha igazad lenne, ha elvesztjük a játékot, jobb mindent eldobni és menekülni. Nem, nem, gyáva gondolat. Előbb cselekedni. Előre Sibilla! Hátra tekinteni: a halál. Nem élhetek, míg őt meg nem mentem.

*

A prologot elmondta, szép dallamos versekben figyelmeztette a város lakóit, hogy bátorságuk ne csüggedjen. Felbátorította őket, hogy szükség esetén a szabadságért és azok hőseiért vérüket, életüket feláldozzák. Titokzatos célzásaí fénylő, csalfa reményeket ébresztettek.

A közönség viharos tapsos nyilatkozásától felbeszélítve végig játszották a darabot. A színház lámpáit kioltották, a személyzet elhagyta a házat s csak itt-ott volt látható egy emberi alak a kihalt helyiségben.

Peregrin Blanch Klára fehér ruháját sötétet váltotta fel, de a helyeit, hogy kocsiához ment volna, öltöző szobájának egyik sarkába vonult. Mig körülötte minden elcsendesült, hallgatva figyelt, azután felemelkedett, kinyitott egy tapet ajtót s mérsékelve hangját, szólt:

— Endor, endorai boszorkány, hol kése!

A sötétségből egy kis, eltörpült alak lépett ki.

— Itt vagyok aranyom. Patancsoljam jótévőm a boszorkány engedelmeskedik!

— Rendben van minden?

— Minden a-tól z-ig urnóm. Ki állana ellen a siralom völgyében a legnagyobb hatalomnak, melyet aranyak hívnak? Elvakulva, lerészegítve hullanak a földre, ha arannyal telt kézzel közeledem feléjük.

Az örök megvannak vesztegetve, de csak az, ki elfogott hőstünk folyosóján teljesíti a szolgálatot, van tervünkbe beavatva. Ó egyedül tudja, hogy Iphigenia újra fel akarja magát áldozni a haza oltárán, de nem kényszerítve, hanem önként, mialatt a szabadság védőjét megmenti s ő maga a börtönt választja. A többiek előtt a testvér ön, ki megkísérli, hogy a halálosan szomorú anyának fiáról hírt vigyen. De gondoskodva van, hogy ezeknek érzéke az égett víz illatától ne legyen nagyon erős, ne ismerjék meg a hőst vagy a leányt, ha amaz hagyja el a czellát e helyett.

— Te pedig nagylelkű hős leány szaladj a rejtett ösvényen a halom nyugati oldalán s fordulj balra mig egy kis ajtóhoz jutsz, mely a lőporos kamrához legközelebb fekszik. Ott a hosszú Dániel áll őrt. A kis Jeromoshoz fog vezetni s ennek kezéből a titok birtokosához, a ravasz Szeverhez fogsz jutni. Megértette magas urnóm?

— Felülmúlhatatlan vagy boszorkány. Hány órákor legyek a lőportoronynál?

(Folyt. köv.)

Közönség köre.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon ösmerősök és jó barátok, kik felejtethetetlen jó testvérünk elhunytával ért bánatunkban részétükkel igyekeztek fájdalmunkat enyhíteni, fogadják legmélyebb köszönetünket.

Fábrý testvérek.

TAVIRATOR.

A kath. autonomia.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.) A 27-es bizottság Apponyi remek dolgozatát a kath. alapok és iskolák jogi természetéről elfogadta, érte köszönetet szavazott és a congressushoz terjesztendő jelentésbe foglalja. A szövegező küldöttség által beterjesztett előadói javaslatot elfogadta, de beiktatta abba a kath. iskola jogfentartó szakaszt s ennek szövegezésére Apponyit és dr. Hoványi Gyulát kéri fel. A congressushoz intézendő jelentés szövegező bizottság tagjai lettek: Szapáry, Samassa, Apponyi Albert, dr. Hoványi Gyula és Hortoványi.

Samassa a bizottság nevében dr. Hoványi Gyulának kifejtett fáradhatatlan munkásságáért köszönetet szavazott. Nagy és egyhangú lelkesedéssel tette az indítványt magáévá az egész bizottság.

Szemere Miklós a Hungáriában az egyetemi ifjak keresztény nagybizottságának 200 terítékű bankettet adott. Szemere nagy tetszés közt beszélt s többek között a következőket mondta: — nem féltém önöket, — így szólt, ha tulásba esnek is, mert mint a jó bor csakhamar kiforri magukat. Ő is vallja Szemere régi elvét: Jobb tört igaz ügyért egymásnak szegezni, mint romban megegyezni. Az ősi, igaz vallásosságra és hazaszeretetre ürité poharát.

Bankett után tüntetés készült.

Botrányos leleplezés.

Szentes, május 10. A csütörtöki városi közgyűlésen botrányos esetről rántotta le a leplet egy városi képviselő interpellációja. Mészáros István szegénymenházi gondnok a kezelésére bízott menházban véresre veri a bennlakó szegényeket. Az interpelláló bemutatótt a közgyűlésen egy 70 esztendőes öreg embert, a kinek testét tenyérenyi kék foltok borították, melyek a gondnok ütlegeitől származtak. A közgyűlésen vizsgálatot rendelt el, mely már eddig is súlyos vádakat állapított meg, hogy a gondnok ellen feljelentést tettek a bíróságnál.

Az ügyvéd képviselők összeférhetlensége.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.) Az ügyvéd képviselők felkérték Győry Eleket, az ügyvédi kamara elnökét, hogy az ügyvédek összeférhetlenségére nézve javaslatot készítsen.

Szell és a Tiszák.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.) A Magyarország ma esti száma írja, hogy Tisza István egy hét előtt egy csomó módosítást adott be az összeférhetlenségi törvények módosítására vonatkozólag. A miniszterelnök tudomásul vette ezt, de tárgyalása a Ludovika-akadémia ünnepe miatt elmaradt. Mára volt kitűzve az új tárgyalás, de Tisza István gróf táviratozott, hogy csak holnap vehet részt a tárgyaláson s így a módosítások tárgyalását holnapra halasztották.

A Magyarország írja még, hogy az esetben, ha Tiszák kilépnek a pártból, velük lépne ki a két Gajári, Örléi Kálmán, Zaics Gábor, Csik Lajos, Eidingen János és még több összeférhetetlen.

Az orosz közoktatásügyi miniszter és az egyetem.

Moszkva, máj. 10. Az orosz távirati ügynökség jelenti: Vannov tábornok közoktatásügyi miniszter ideérkezett, meglátogatta az egyetemet és a politechnikumot és elismeréssel nyilatkozott a tanárok előtt a tanárok és diákok között fennálló barátságos viszonyról. A miniszter hangsúlyozta továbbá, hogy az egyetem a tudomány ápolója, mint ilyen örökkévaló s azért nem lehet s nem szabad bezárni. A politechnikumban a miniszter beszédet intézett a diákokhoz, a melyben azt mondja, hogy az intézet megad nekik minden módot arra, hogy nyugodtan élhessenek tanulmányaiknak, majd felszólította az intézet igazgatóját, hogy terjesszen elő memorandumot az intézet szükségletei felől. A kívánságok megvalósulására maga is közre fog működni. (M. T. I.)

Egy esküdtszéki bíróság helyszíni szemléje bűnügyben.

Budapest, május 10. Tegnap, május 9-én este 9 óra után robogott be egy Nagy-Becskerekéről Módosra indult külön vonat, mely a Radoszav Vaszo bűnügyével most foglalkozó bírakat, az esküdteteket, az ügyészt, a védőt és a lánczra vert vádlottat hozta. A kirándulásnak a célja az volt, hogy megállapítsák, vajjon kihallgatható-e a szoba kettős ablakán az utcára azon kérdéses szavak, melyeket állítólag Radoszav a meggyilkolt Weinrich-hoz a dulakodás előtt kiabáló hangon intézett, mert jelentkezett egy tanu, a ki a szemben lévő szerb templom udvarán állítólag hallotta, hogy Heinrich ügyvéd szobájában valaki e szavakat: Te engem pofonítani mertél? kiabálta.

A vádlott ezzel bizonyítani akarja, hogy csak a rajta esett arculütés után nyúlt a főrőz és revolverhez. Ezt a próbát tették meg tegnap éjjel. Radoszavot csendőrök és börtönőrök szuronyai között Weinrich lakásába vezették, a hol a legnagyobb erőlködéssel kiáltotta a jelzett szavakat, de az utcán lévő bírák és esküdték csak érthetetlen hangot hallottak. Azután még egyszer ismételtették Radoszavval ezt a kísérletet, a ki most már torkaszakadtáig kiáltotta azt a kérdést. Most már kissé érthetően hallották künn a szavakat.

A kísérlet bevégezte után az egész társaság vacsorára ment a vendéglőbe és éjjel 12 óra felé különvonattal visszament Nagy-Becskerekre.

Érdekes, hogy a vádlott, bár lelánczolva és szuronyok között vezették, fekete szalonruhában, lakkezipővel a lábán, a kalapot szemébe nyomva, egyenes testtartással lépkedett a szuronyok között. Semmiféle lelkifurdalás vagy testi megfőrtés nem volt rajta észlelhető. (M. T. I.)

A barcelonai zavargások.

Madrid, május 10. Az igazságügyminiszterium a konkordátum reformját tervezi. A hadügyminiszteriumhoz érkezett táviratok szerint Barcelonában tegnap nem fordult elő rendzavarás és a katonaság visszalért a kaszányákba. A telefon-összeköttetés Barcelonával még folyton meg van szakítva. Pinárosban, Valenczia tartományban a lakosság fenyegető magatartást tanúsított néhány odaérkezett szerzetes ellen. A szerzeteseket a helyi hatóság kiutasította. (M. T. I.)

Egy tanuló botránya.

Budapest, május 10. (Saját tud. táv.) A IX-ik kerületi ker. iskolában néhány tanuló azzal mulatott, hogy szünet közben célba lövöldözött. Hogy az erre való pénzt megszerezhezzék, a könyvtárból 180 kötetre menő könyvet elloptak és azt értékesítették, otthon pedig szüleik pénzét dézsmálták meg. Egyik pajtásuk megtudta az ügyet s fenyegetőzött, hogy kiad rajtuk. Fürge Lajos erre revolverrel fenyegette, sőt rá is lőtt, a golyó azonban a fiu füle mellett sivitott el s a falba furódott. Ezt megtudta osztálytanárunk s megfedte a vásott fiut, ki erre tanárját is revolverrel fenyegette. Természetesen az osztályfőnök jegyzőkönyvet vett fel s a vallás- és közoktatásügyi miniszter Fürget most az összes Magyarországi tanintézetekből kizárta.

A búrok szabadságharca.

London, május 10. Kitchener lord jelenti: 18 yeomanry-század hajóra szállt, hogy visszatérjen Angliába. A Reuter-ügynökségnek jelentik Kirksdorphól 8-iki kelettel, hogy Harbeestfonteint most már lerombolják. Stein és Dewett állítólag Transzvámban vannak. (M. T. I.)

Pétervári zavargások.

Pétervár, május 10. A Tiflisben megjelenő Kaukáz című lap azt jelenti, hogy ott e hó 5-én nagy rendzavarások voltak. Az ugynevezett katonatérén nagyobbára munkásokból álló néptömeg verődött össze, ott vörös zászlót bontott ki és midőn a rendőrség felszólította, hogy oszoljon szét, tetteles támadással felelt a felszólításra. Noha a rendőrségnek hamarosan sikerült a zászlót hatalmába kerítenie és noha a katonaság és sok polgár is a rendzavarók ellen fordult, mégis beletelt egy negyedóra, míg a térről eltávolították a tüntetőket. A dulakodásban mindkét részről sokan megsebesültek. A kormányzó csendőrök kíséretében megjelent a helyszínen és megtette a kellő rendőri intézkedéseket a rend helyreállítására. A lakosság teljes megnyugtatóhoz nagyban hozzájárult 1 kaukázusi sappeur-zászlóalj és a kozákok jelenléte. Mindössze 41 embert tartóztattak le, köztük egy kbarkovi egyetemi hallgatót és három Pétervárról legutóbb kiutasított diáklányt.

A „Turul” ügye.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.)
A „Turul” cipőgyár ügyében Visontai Soma holnap interpellál, melyre Hegedűs miniszter azonnal válaszolni fog.

Kisiklott gyorsvonat.

Ludwigshafen, máj. 10. A strassburgi gyorsvonat tulment az ütközőbakon és a fordítókorongon, keresztültört a beszálló-csarnokon és kirobogott a kocsitra, félretolta az ut tulsó felén álló teherkocsikat és a gőzmozdonnyal és szerkocsival a téli kikötő vizébe rohant. Hír szerint két hivatalnok és egy asszony megsérült. (M. T. I.)

Anglia lakossága.

London, máj. 10. A népszámlálás ideiglenes adatai szerint Anglia és Wales lakosságának száma 32,525,716 vagyis 3.523,191-el több, mint 1891-ben volt.

NYILTTER.

Dr. Adorján Emil
ügyvédi irodáját
(Nagyvárad, Fő-utca 292. sz.)
megnyitotta.

A szerkesztőség felől:

Dr. VUCSKICS GYULA.

KOZGAZDASAG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A „Tiszántul” eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, május 10.

Buza októberre	— — — — —	7.81
Buza áprilisra	— — — — —	7.75
Tengeri	— — — — —	5.40
Rozs okt.	— — — — —	6.92
Zab ápr.	— — — — —	6.47
Káposzta, repeze, aug.	— — — — —	—

Értéktőzsde

Budapest, május 10.

Osztrák hitel	— — — — —	721.75
Magyar hitel	— — — — —	728.50
Allamvasut	— — — — —	690.—
Rimamurányi	— — — — —	528.50
Magyar jelzálog	— — — — —	466.—
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. május 10-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	117.35
Magyar koronajárdék	— — — — —	93.05
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — —	120.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	100.—
Magyar vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	93.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	99.65
Horvát-szlavónföldtehermentesítési kötvény	— — — — —	93.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	174.—
Tiszszabályozás szezedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	141.—
Osztrák járdék papirban	— — — — —	98.25
Osztrák járdék ezüstben	— — — — —	97.80
Osztrák járdék aranyban	— — — — —	117.60
Osztrák korona járdék	— — — — —	97.25
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	141.—
Osztrák magyar bank részvény	— — — — —	16.70
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	696.—
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — —	698.—
Párisi vista	— — — — —	95.65
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	19.08
Németbirodalmi márka	— — — — —	117.45
London vista	— — — — —	240.30
20 márkás arany	— — — — —	23.52

Különös figyelembe!

A küszöbön levő lakás változások alkalmával az összes raktáron levő

butorszövetek, Creppek, dísz és butorpelüsök
árait tetemesen leszállítottuk,

mely körülményre az igen tisztelt vevő közönség szives figyelmét felhívjuk.

Teljes tisztelettel

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA cég
Nagyvárad, Szent László-tér.

97—2—15

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű

nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Videki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,
számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.